

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Economie en Middelen

DATUM	10-11-2020	NUMMER PS	2020BEM182
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	BEM
STELLER	Kim Simons	TELEFOONNUMMER	0640987301
DOCUMENTUM NUMMER	821A2170	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:
Circulaire Samenleving

Voorgestelde behandeling:
Ter bespreking

Geachte dames en heren,

Hierbij ontvangt u het concept van de beleidsvisie 'Circulaire Samenleving 2050'. Het betreft een conceptversie welke wij graag met u bespreken. Het concept leggen wij ook voor aan enkele organisaties in het maatschappelijk middenveld. Uw en hun reacties nemen we mee in overweging bij afronding van de definitieve beleidsvisie, die we in het eerste kwartaal van 2021 ter vaststelling aan Provinciale Staten zullen voorleggen. Ter informatie sturen we u ook de bijbehorende Uitvoeringsagenda 'Circulaire Samenleving 2021-2023' toe.

Essentie / samenvatting

De beleidsvisie en de uitvoeringsagenda Circulaire Samenleving beschrijven respectievelijk de lange termijn ambitie en de concrete stappen op korte termijn die de provincie zet om de transitie naar een circulaire samenleving te stimuleren. Dat kunnen we niet alleen. Daarom vinden we het van groot belang dat PS en de samenwerkingspartners deze conceptversie kunnen verrijken. Hiermee streven we een groot draagvlak voor onze visie na. Met de beleidsvisie en uitvoeringsagenda wordt invulling gegeven aan de circulaire ambities in het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe energie voor Utrecht'. De provincie werkt daarin opgave-gestuurd.

Inleiding

In 2017 heeft de provincie Utrecht het 'Nationaal Grondstoffenakkoord' ondertekend en in 2019 zich in samenspraak met het Rijk, IPO, VNG en waterschappen gecommitteerd aan de uitvoering van het landelijk 'Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie'. Bij de behandeling van de zomernota is het document "Circulaire doelenboom als sturingsinstrument" door PS benut om circulaire doelen bij diverse beleidsdoelen in de begroting over te nemen.

De provincie Utrecht heeft nog geen visie op haar rol in de circulaire transitie vastgesteld. Toegezegd is om deze in 2020 aan PS voor te leggen.

Uitgangspunten van de beleidsvisie zijn:

- a. De transitie naar een circulaire samenleving vraagt om een fundamentele verandering in de productie en het gebruik van goederen en diensten in de samenleving;
- b. Deze systeemverandering is een transitie-proces van vele (tientallen) jaren;
- c. Met de transitie naar circulariteit streeft de provincie naar:
 - I. Het verbeteren van de leveringszekerheid van producten, componenten en materialen;
 - II. Het verminderen van de milieudruk van materiaalgebruik;
 - III. Het ontwikkelen van een toekomstgerichte regionale economie.

- d. De Provincie Utrecht stelt zich ten doel dat de productie en het gebruik van goederen en diensten in de provincie in 2050 volledig circulair is door in te zetten op:
 - I. Het reduceren van de winning van grondstoffen;
 - II. Het optimaal (her)gebruiken en behouden van reeds beschikbare materialen en producten;
 - III. Het voorkomen van afval.
- e. Voor de eigen provinciale organisatie betekent onze ambitie dat we bij alle beleidsterreinen bekijken hoe we middels inkopen, subsidievoorwaarden, beleid, lobby, monitoring, en/of regelgeving maximaal kunnen bijdragen aan de transitie naar een circulaire samenleving. Kennisopbouw in onze eigen organisatie is daarbij cruciaal.
- f. Voor de provincie als middenbestuur betekent onze ambitie dat we de komende jaren inzetten op:
 - I. Agendering, kennisdeling, ondersteuning en stimulering van de bewustwording van de transitie naar een circulaire samenleving bij decentrale overheden, stichtingen en kennisinstellingen in onze provincie;
 - II. Bundeling van inkoopkracht en harmonisatie van inkoop- en subsidievoorwaarden met de gemeenten en waterschappen in onze provincie;
 - III. Agendering, kennisdeling, ondersteuning en stimulering van de bewustwording van de transitie naar een circulaire economie bij ondernemers en andere private organisaties.

Toelichting

Voor het opstellen van de concept beleidsvisie hebben we ons laten inspireren door de rapportage 'Circulaire doelenboom', waarvoor we ons in februari 2020 hebben laten adviseren door bijna 40 externe experts op de verschillende beleidsvelden waar de provincie actief is. Ook de aanwezige kennis bij de Alliantie Cirkelregio Utrecht is bij het opstellen van de beleidsvisie benut. Voor de afronding van de beleidsvisie hechten we waarde aan uw inbreng en die van betrokken partners. Daarom nodigen we u en enkele partners uit het maatschappelijk middenveld¹ uit om input te leveren op de conceptversie van de beleidsvisie.

De eerste versie van de uitvoeringsagenda die we u ter informatie meesturen, biedt een overzicht van circulaire activiteiten die reeds zijn gestart of zeker zullen starten. Ook is geïnventariseerd welke nieuwe activiteiten er eventueel verder kunnen worden uitgewerkt in 2021. Hierover heeft interne afstemming plaatsgevonden. Externe stakeholders zijn in deze ronde in beperkte mate benaderd om input te leveren voor activiteiten van de uitvoeringsagenda. In 2021 wordt de uitvoeringsagenda geactualiseerd op basis van voortschrijdend inzicht en ervaring en zullen we onze partners nadrukkelijk betrekken.

Het gehanteerde uitgangspunt bij de beleidsvisie en uitvoeringsagenda is dat circulariteit integraal onderdeel vormt van het provinciale beleid en uitvoering, en niet wordt georganiseerd als apart project. Dit sluit aan bij de (Ontwerp) Omgevingsvisie provincie Utrecht (OpU), waarin circulariteit, net als gezondheid, veiligheid en inclusie, een rode draad vormt die door alle zeven thema's van de OpU heen loopt. In de beleidsvisie wordt een verdieping gegeven op het thema circulariteit.

Met dit uitgangspunt ligt de verantwoordelijkheid voor deze aanpak bij alle afzonderlijke leden van GS. Deze aanpak houdt ook in dat knelpunten ten aanzien van de uitvoering in bijvoorbeeld middelen en capaciteit binnen de afzonderlijke domeinen geagendeerd worden. Dit kan leiden tot een extra claim in de P&C cyclus per (beleids)programma uit de begroting.

Een alternatief zou kunnen zijn om alle verantwoordelijkheid te beleggen bij een centraal opgaveteam en één verantwoordelijk gedeputeerde, maar daar is nadrukkelijk niet voor gekozen vanwege het organisatie brede karakter van de opgave.

Financiële consequenties

In begrotingsprogramma 9 'Bestuur' is voor het jaar 2021 een budget van €300.000,- opgenomen voor het circulaire concernopgaveteam, onder het meerjarendoel 9.7.2 *Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal*. In de uitvoeringsagenda staan de activiteiten genoemd behorende bij dit meerjarendoel. Voor de jaren na 2021 zal opnieuw budget gevraagd moeten worden bij PS.

Vervolgprocedure / voortgang

Graag nodigen wij u en enkele partners uit het maatschappelijk middenveld uit om te reageren op het concept van de beleidsvisie. Uw en hun reacties nemen we mee bij de afronding van de definitieve beleidsvisie, die we in het eerste kwartaal van 2021 ter vaststelling aan Provinciale Staten zullen voorleggen.

¹ Dit betreft: Partners van de Alliantie Cirkelregio Utrecht; provinciale partners uit het Living Lab Regio FoodValley Circulair, alle in de provincie Utrecht gelegen gemeenten en waterschappen, en partners die hun zienswijze hebben ingediend in het traject van de *Economische Visie*.

Na besluitvorming zal de beleidsvisie worden gebruikt als richtinggevend voor verdere, integrale borging van circulariteit in de programma's van de organisatie. Dat betekent dat de visie als uitgangspunt dient bij de periodieke monitoring en actualisatie van de circulaire uitvoeringsagenda en meerjarendoelen.

Met de activiteiten uit de uitvoeringsagenda is reeds gestart als onderdeel van lopende programma's, of zal op korte termijn worden gestart. Verantwoording over de voortgang van activiteiten uit de uitvoeringsagenda vindt jaarlijks plaats. Over de voortgang van de uitvoeringsagenda wordt via de reguliere P&C stukken gerapporteerd. Met deze uitvoeringsagenda doen we de aanname dat we bijdragen aan de maatschappelijke circulaire opgave voor 2050, en (in)direct bijdragen aan de drie doelen uit de beleidsvisie:

1. Verbeteren van de leveringszekerheid van kritieke materialen
2. Verlagen van de milieudruk van grondstoffengebruik
3. Het ontwikkelen van een toekomstgerichte regionale economie.

Het ontwikkelen van kwantitatieve indicatoren waarmee resultaat cijfermatig kan worden gemeten staat gepland voor 2021. We streven naar het opnemen van dergelijke indicatoren in de eerstvolgende actualisatie van de uitvoeringsagenda.

Tot slot is het onderzoek naar circulair inkopen en aanbesteden bij onze gemeenten en waterschappen inmiddels bijna afgerond, en worden de eerste resultaten besproken met de deelnemers aan het onderzoek. We zullen het eindresultaat van dit onderzoek met de definitieve circulaire visie meesturen.

Bijlagen

1. Concept Beleidsvisie Circulaire Samenleving 2050
2. Uitvoeringsagenda Circulaire Samenleving 2021-2023

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen